

Invitational Conference LEF 18 september 2025

Erik Mijnhardt, dagvoorzitter, heet alle deelnemers welkom namens LEF en mede namens de coalition of the willing partners zijnde, ASKA, KNMP (WSO en LOA), NAPCO-WZOA, VJA en de VNA.

Hij trapt af met informatie over de ontwikkeling van de WMG-tarieven. Uit de ontwikkeling van het totale volume in kosten van de WMG-tarieven blijkt dat dit in tien jaar tijd amper 10% is toegenomen terwijl de indexering alleen al op ruim 20% ligt over die tien jaar.

Dit terwijl de apotheker met het team de afgelopen tien jaar veel meer zorg, kwaliteit en geneesmiddelen in volume heeft geleverd, maar nog steeds niet wordt gezien als goedkoop. Vergeleken met Europa levert Nederland de goedkoopste farmaceutische zorg met de allerhoogste kwaliteit.

Er moet meer erkenning komen voor de apotheker als onmisbare schakel in de eerstelijns. Daarnaast moet er meer aandacht komen voor de gezondheidsschade die ontstaat bij de patiënten door geneesmiddelentekorten.

LEF zet zich hiervoor in, samen met de coalitiepartijen. Dit jaar is een brief gestuurd namens de coalitie aan de leden van de verkiezingsprogramma commissies. De volgende vier aandachtspunten zijn hierin benoemd:

1. Goede eerstelijns farmaceutische zorg vraagt om een passende bekostiging
2. Medicijntekorten vragen om een fundamentele koerswijziging
3. Waarborg de beschikbaarheid van eerstelijns apotheekzorg
4. Apothekers kunnen vaccinatiegraad verhogen

De KNMP heeft separaat gelijktijdig een brief gestuurd.

Bij VWS heeft intussen een wijziging in de overlegstructuur plaatsgevonden waardoor er nu twee plekken voor de openbare farmacie zijn. De twee stoelen voor de eerstelijns Farmacie zijn gevuld door de KNMP en door ASKA/NapCo. Vooroverleg vindt plaats met LEF en VJA.

Update en stand van zaken LEF bestuur

Regionale samenwerking

Alexandra Geesink bespreekt de voortgang van de RESV's. Het belang van deelname aan de vorming van deze Regionale Eerstelijns Samenwerkings Verbanden (RESV's) wordt benadrukt. Het is essentieel om als Regionale Apothekers Organisatie (RAO) hierbij aan te sluiten. Vanaf 2027 zal er namelijk structurele vergoeding beschikbaar komen voor de samenwerking binnen de RESV's. Niet alleen voor de huisartsen, maar ook voor betrokken apothekers en andere disciplines. Deze gelden gaan waarschijnlijk via de RESV's lopen. De plannen voor de RESV's moeten uiterlijk 15 juli 2026 klaar zijn, dus haast is geboden. De komende twee jaar zijn bepalend voor de beroepsgroep. Aansluiting van de RAO's bij het RESV is een kans om de positie van de openbare apotheek in de regio te versterken. Een recent webinar van de KNMP ging ook over de vorming van RESV's. Deze is terug te kijken [op de website van de KNMP](#).

Voor het bieden van ondersteuning bij aansluiting op de RESV's heeft LEF de werkgroep Regionale Samenwerking opgericht. Deze werkgroep heeft zich als doel gesteld om de samenwerking vanuit de verschillende RAO's met dezelfde zorgverzekeraars te stimuleren en een katalyserende rol te spelen in de regionale samenwerking. Daarbij is samenwerking met de KNMP zeer gewenst om dubbel werkt te voorkomen en elkaar te versterken. De projectgroep is nog op zoek naar uitbreiding, vooral apothekers die in de Zilveren Kruis, Menzis en CZ zitten.

Tijdens de ALV werd al gediscussieerd over de rol van apothekers in de RESV's en de noodzaak van beleids- en secretariële ondersteuning. Ook werd gesproken over de noodzaak van financiering van de RAO's en de uitdagingen die apothekers ervaren in de samenwerking met de huisartsen. Nogmaals is benadrukt dat apothekers proactief te zijn en bij voorkeur bestuurlijk actief.

Tot slot is gesproken over de IZA-gelden. Veel regio's hebben zich bij LEF gemeld dat de pot van de IZA-gelden leeg is en geen enkel eerstelijnsplan wordt meer goedgekeurd, terwijl hier veel voorbereidingstijd en geld is ingestopt. Het bestuur agendeert dit.

Online farmacie en hybride zorg

Jacqueline Nusselder vertelt dat de afgelopen jaren, vanaf 2021, stappen zijn gezet met betrekking tot de profilering van de openbare apotheek als hybride apotheek. Er zijn diverse overleggen geweest met Apotheek.nl met als doel de website te laten ontwikkelen tot platform waarbij er in Nederland 2000 hybride internetapotheken zijn die ook nog eens lokaal goed samenwerken met alle artsen. In 2023 is binnen LEF een projectgroep opgezet om o.a. een duidelijke visie op te stellen. Sinds 2024 is in samenwerking met LOA en Apotheek.nl de zichtbaarheid van de apotheken op Apotheek.nl vergroot en gepromoot. Dit is in 2025 verder in ontwikkeling, de mogelijkheid moet bestaan om via Apotheek.nl door te worden geleid naar de eigen apotheekwebsite.

Fase 1 is voltooid en fase 2 is momenteel in uitvoering. De LOA kijkt naar hun bijdrage, aangezien het een grote operatie is om dit om te bouwen. De database die werd gebruikt, was Google. De term 'huisapotheek' moet worden geclaimd. Het beheer van data en het medicatieproces moeten sneller worden, waarbij niet alleen de uitwisseling maar ook de integriteit van de data belangrijk is. Het doel is hiervoor nog een aanspreekpunt te vast te stellen.

Acute zorg

Laurens Schulp benadrukt dat LEF groeit dankzij de goede ideeën van de leden. In 2023 is begonnen met het verzamelen van de impact van de tekorten door middel van de meldweek. In één week tijd konden apothekers verdeeld over dagen op die dag hun tekorten melden. Het doel was om 80-90% van de voorraad op peil te houden en tekorten zichtbaar te maken.

Ook dit jaar organiseert LEF in samenwerking met SIR opnieuw een meldweek: in de week van 3 november. De resultaten worden in de eerste week van december

bekendgemaakt. Er wordt een PW-artikel opgesteld om aandacht te vragen voor de tekorten. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de logistieke problemen en de gevolgen voor patiënten. Dit jaar wordt de focus gelegd op patiënten die tekorten hebben ervaren en de impact daarvan. Minimaal 20 apotheken worden gevraagd om vragenlijsten naar patiënten te sturen om de impact van tekorten te meten. Nivel-onderzoek toont aan dat patiënten niet vaak de lasten van tekorten ervaren, dit komt doordat apothekers vaak tekorten oplossen voordat patiënten er last van hebben.

Tijdens een vergadering van de KNMP werd besproken dat geneesmiddeltekorten niet altijd gerelateerd zijn aan het preferentiebeleid. Patiënten ervaren pas een probleem als zij een ander middel krijgen, bijwerkingen ervaren of moeten betalen. Het is belangrijk te kijken naar merkwissels en de cijfers van de SFK. Er wordt gepleit voor een bredere aanpak, waarbij patiënten actief worden benaderd. Het is belangrijk om de zichtbaarheid van apothekers te vergroten en na te denken over de herpositionering van de apotheek

Herziening bekostiging.

Miriam Stoks vertelt dat de werkgroep de afgelopen tijd haar pijlen richt op o.a. VGZ. Een aantal punten zijn aangekaart bij VGZ middels een jurist: de oneerlijke benadeling van tarieven, het “subsidiëren” van zorgverzekeraars door apothekers door afrekening op LPG bij een logistieke noodzaak, het ontbreken van de definitie van geneesmiddelentekort, een inkoopstructuur die rekening houdt met de gevolgen van lage marges en strategische bevoorrading door fabrikanten en erkenning van de impact op artsen en patiënten. Daarnaast is er een gesprek geweest met de NZa waar gesproken is over tekorten. De NZa bewaakt de beschikbaarheid, continuïteit en uitvoeringsmogelijkheid. De vragen die gesteld zijn aan de NZa: onderken het acute systeemrisico, zet direct een rem op het preferentiebeleid en dwing zorgverzekeraars, groothandels, apothekers en fabrikanten binnen een korte termijn tot afspraken te komen zodat vraag en aanbod in balans komt.

Ook is de WTZA besproken met de NZa. Zij houden toezicht op de uitvoeringswerkelijkheid van deze wet. Er is gevraagd niet handhavend op te treden. Uitbreiding van de WTZA heeft een beperkte meerwaarde volgens RvS . en brengt financiële en persoonlijke risico's en administratieve lasten met zich mee. NZa heeft een maand de tijd gevraagd te reageren.

Arbeidsmarkt

Miriam Stoks geeft aan dat LEF zich grote zorgen maakt over de tekorten op de arbeidsmarkt. Er zijn opleidingsplekken te kort, maar ook tekort in mensen die kiezen voor het vak. Daarnaast zijn er steeds meer collega's die de apotheek verlaten. Dit geldt voor apothekersassistenten en ook voor apothekers. Dit is één van de onderwerpen die op de agenda staat voor het aankomende coalitieoverleg.

PR en lobbybeleid

Erik Mijnhardt licht toe dat LEF steeds meer aandacht vraagt in de media. Er wordt gekeken naar een meer proactief beleid. Met als belangrijkste boodschappen:

1. De apotheker is een onmisbare schakel in de eerste lijn samen met de huisarts en de thuiszorg in het belang van de gezondheid van de patiënt.
2. De gezondheidsschade van die patiënten die wordt veroorzaakt door het grote geneesmiddelentekort bij moet worden verminderd. Hierbij moet duidelijk worden gemaakt dat een deel van de tekorten door het inkoopbeleid van zorgverzekeraars veroorzaakt wordt en dit moet anders en kan ook anders!
3. Er zijn verzekeraars die door de keuze van hun beleid de positie van de apotheker met het team en apotheek in de wijk ondermijnen.

Hiervoor moet een proactief PR-beleid gevoerd gaan worden naar alle stakeholders, o.a. politiek, VWS maar vooral de burgers in Nederland om de machtspositie van de verzekeraars, met name de grote vier, te doorbreken. Hiervoor is LEF de samenwerking aangegaan met SUE & The Alchemists.